

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 23 listopada 2021 r.

Opinia do ustawy o ratyfikacji Traktatu w sprawie Eurokorpusu i statusu jego Dowództwa zawartego między Republiką Francuską, Republiką Federalną Niemiec, Królestwem Belgii, Królestwem Hiszpanii i Wielkim Księstwem Luksemburga, sporządzonego w Brukseli dnia 22 listopada 2004 r.

(druk nr 566)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem przedłożonej Senatowi ustawy o ratyfikacji Traktatu w sprawie Eurokorpusu i statusu jego Dowództwa zawartego między Republiką Francuską, Republiką Federalną Niemiec, Królestwem Belgii, Królestwem Hiszpanii i Wielkim Księstwem Luksemburga, sporządzonego w Brukseli dnia 22 listopada 2004 r., jest wyrażenie przez parlament zgody na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Traktatu w sprawie Eurokorpusu i statusu jego Dowództwa.

Efektym przystąpienia przez Polskę do Traktatu będzie uzyskanie pełnoprawnego członkostwa w Eurokorpusie. Status pełnoprawnego członkostwa w Eurokorpusie zapewnia wspólne decydowanie o zadaniach, strukturze i rozwoju Eurokorpusu oraz jego wykorzystaniu w operacjach zarządzania kryzysowego.

Eurokorpus jest przeznaczony do prowadzenia operacji militarnych, w tym misji humanitarnych i ratowniczych, misji przywracania i utrzymania pokoju pod auspicjami UE i Organizacji Narodów Zjednoczonych. Może być również użyty w obronie kolektywnej NATO, zgodnie z artykułem 5 Traktatu Północnoatlantyckiego.

Strony Traktatu są tzw. państwami ramowymi Eurokorpusu i jego pełnoprawnymi członkami. Państwo ramowe Eurokorpusu jest Stroną Traktatu i państwem, które wydziela swój personel do dowództwa Eurokorpusu wraz ze zdolnościami bojowymi.

Ponadto w skład Eurokorpusu, na zasadzie ograniczonego członkostwa, wchodzi także państwa stowarzyszone.

Dotychczas, status państwa stowarzyszonego Eurokorpusu, od 2003 r., posiada Rzeczpospolita Polska – na mocy Porozumienia Technicznego w sprawie obsady, finansowania, administrowania i wsparcia dowództwa Eurokorpusu jako natowskiego korpusu szybkiego reagowania (Rapid Deployable Corps Eurocorps), zawartego w dniu 3 września 2002 r.

Traktat został sporządzony w dniu 22 listopada 2004 r. w Brukseli. Został ratyfikowany przez wszystkie państwa ramowe Eurokorpusu, tj. Republikę Francuską, Republikę Federalną Niemiec, Królestwo Belgii, Królestwo Hiszpanii i Wielkie Księstwo Luksemburga i wszedł w życie dnia 26 lutego 2009 r.

Traktat, w oparciu o zasadę wzajemności i zrównoważonego podziału obowiązków między jego Stronami, określa podstawowe zasady dotyczące misji, warunków organizacji i funkcjonowania Eurokorpusu, jak również definiuje status jego Dowództwa.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 Traktatu, Eurokorpus jest korpusem międzynarodowym, który tworzą: Dowództwo Eurokorpusu i jednostki wojskowe, którymi dowodzenie Strony Traktatu przekazały Dowódcy Eurokorpusu.

Dowództwo Eurokorpusu stanowi międzynarodowy personel wojskowy i cywilny, jak również jednostki wsparcia i dowodzenia Dowództwa. Dowództwo Eurokorpusu posiada osobowość prawną i jest dyslokowane na terytorium Republiki Francuskiej w Strasburgu.

W myśl art. 13 Traktatu pojazdy nabyte przez Dowództwo podlegają obowiązkowi rejestracji specjalnej zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem Strony, na terytorium której usytuowane jest Dowództwo, tj. Republiki Francuskiej.

Zwolnienia podatkowe przewidziane w art. 26 Traktatu będą realizowane z poszanowaniem prawa wspólnotowego, które wiąże Republikę Francuską i Rzeczpospolitą Polską.

Zgodnie z art. 47 ust. 1 Traktatu, jego Strony mogą zaprosić do przystąpienia do tej umowy każde inne państwo będące członkiem Unii Europejskiej. Dokument akcesyjny

powinien być złożony Rządowi Republiki Francuskiej. Zgodnie z postanowieniami art. 47 ust. 4 Traktatu, wejdzie on w życie w stosunku do Strony przystępującej miesiąc po dacie złożenia dokumentu akcesyjnego Rządowi Republiki Francuskiej.

W przypadku Rzeczypospolitej Polskiej złożenie dokumentu akcesyjnego nastąpi w formie Noty akcesyjnej. Złożenie Noty akcesyjnej, będącej dokumentem prawnie wiążącym i skutkującym przystąpieniem Polski do Traktatu na gruncie prawa międzynarodowego, będzie mogło nastąpić po zakończeniu procedury ratyfikacji Traktatu zgodnie z wymogami ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 127).

Dodatkowo, na podstawie art. 47 ust. 3 Traktatu, jego Strony oraz Strona przystępująca do Traktatu powinny uzgodnić warunki akcesji do Eurokorpusu i jego Dowództwa.

Dokumentem, który będzie regulował warunki akcesji Rzeczypospolitej Polskiej do Eurokorpusu jako państwa ramowego będzie Wspólna Deklaracja Intencji.

W treści Wspólnej Deklaracji Intencji zostanie m.in. zadeklarowany i szczegółowo określony udział Strony polskiej w organach kierowniczych Eurokorpusu takich, jak Komitet Wspólny, Komitet Budżetowy, Rada Audytorów, wkład osobowy do Dowództwa Eurokorpusu oraz wkład w obszarze logistyki, a także zostaną określone kwestie finansowe.

Uzyskanie pełnoprawnego członkostwa w Eurokorpusie wiąże się z koniecznością:

- zapewnienia zdolności do wydzielenia na potrzeby Eurokorpusu stosownych sił. (deklaracja sił wielkości brygady), które na stałe stacjonowałyby w kraju i tworzyłyby pulę jednostek, które będą mogły być elastycznie wykorzystywane zarówno w działaniach UE, jak i NATO,

- obsady w strukturach Dowództwa Eurokorpusu oraz zabezpieczających je elementów wsparcia do 120 stanowisk służbowych,

- wydzielenia personelu w ramach Narodowego Elementu Wsparcia dla zabezpieczenia i wsparcia polskiego personelu w strukturach Dowództwa Eurokorpusu,

- wydzielenia określonego wkładu sprzętowego; jego wielkość zostanie ujęta we Wspólnej Deklaracji Intencji,

- ponoszenia wkładu do wspólnego budżetu Eurokorpusu.

Związanie Rzeczypospolitej Polskiej Traktatem następuje w trybie ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, o którym mowa w art. 12 ust. 2 w zw. z art. 17

ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych. Traktat spełnia przesłanki wymogu ratyfikacji, o których mowa w art. 89 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji postanowienia zawarte w Traktacie odnoszą się do spraw uregulowanych w ustawie lub w których Konstytucja wymaga ustawy. Dodatkowo spełnione są też przesłanki ratyfikacji wymienione w art. 89 ust. 1 pkt 1 Konstytucji (umowa dotyczy bowiem układu wojskowego) i art. 89 ust. 1 pkt 4 (znaczne obciążenie państwa pod względem finansowym).

Jednocześnie dotychczasowa praktyka wskazuje, że właściwym trybem związania Rzeczypospolitej Polskiej umowami międzynarodowymi o utworzeniu międzynarodowych jednostek wojskowych, zawierających postanowienia dotyczące statusu dowództw tych jednostek oraz ich personelu i członków rodzin jest tzw. duża ratyfikacja.

Wejście Traktatu w życie nie będzie skutkowało koniecznością dokonania zmian w prawie wewnętrznym Rzeczypospolitej Polskiej.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Przedłożona Senatowi ustawa została uchwalona w oparciu o projekt wniesiony do Sejmu przez Radę Ministrów w dniu 28 października 2021 r. (druk sejmowy nr 1706). W dniu 16 listopada 2021 r. odbyło się pierwsze czytanie tego projektu na wspólnym posiedzeniu Komisji Obrony Narodowej oraz Komisji Spraw Zagranicznych. Komisje przedstawiły sprawozdanie o projekcie opiniowanej ustawy tego samego dnia (druk sejmowy nr 1755), wnosząc o jego uchwalenie bez poprawek. Podczas odbytego w dniu 17 listopada 2021 r. drugiego czytania projektu opiniowanej ustawy nie zgłoszono do niego poprawek.

Ustawa została uchwalona w dniu 17 listopada 2021 r. na 42. posiedzeniu Sejmu. Za przyjęciem ustawy głosowało 432 posłów, 5 przeciw, przy braku głosów wstrzymujących się.

III. Uwagi szczegółowe

Opiniowana ustawa nie budzi zastrzeżeń o charakterze legislacyjnym.

Beata Mandylis

Główny legislator